

Predstavljena monografija Pave Barišića *Ante Starčević – Ideali slobode i prava*

200. obljetnica rođenja Oca Domovine proslavljena u Školskoj knjizi

- **Luksuzno opremljeno divot izdanje predstavili su dr. sc. Stjepan Matković, dr. sc. Alojz Jembrih, dr. sc. Ante Žužul i autor knjige prof. dr. sc. Pavo Barišić**
- **Monografija donosi inovativan pogled na političku i filozofsku misao Ante Starčevića te iznosi na vidjelo aktualnost njegovih misli i državničkih poruka**
- **Starčevićeve su ideje trajni putokaz prema kojem se može ravnati lijeva i desna strana političkog spektra, smatra autor knjige Pavo Barišić**

Točno na 200. obljetnicu rođenja dr. Ante Starčevića (1823. – 1896.), znamenitoga hrvatskog političara, publicista, filozofa i književnika kojemu su suvremenici dodijelili počasno ime Otac Domovine, održano je predstavljanje monografije *Ante Starčević – Ideali slobode i prava* Pave Barišića u utorak, 23. svibnja u Velikoj dvorani Školske knjige u Zagrebu.

Knjigu su predstavili znanstveni savjetnik u trajnom zvanju na Hrvatskome institutu za povijest dr. sc. Stjepan Matković, profesor emeritus pri Fakultetu hrvatskih studija dr. sc. Alojz Jembrih, predsjednik Upravnog odbora Školske knjige dr. sc. Ante Žužul i autor knjige prof. dr. sc. Pavo Barišić.

„Nakon dugo vremena objavljena je monografija koja u prvi plan stavlja životopis Ante Starčevića. Autor, ugledni profesor Pavo Barišić, u njoj oštroumno iznosi temeljne crte jedinstvenoga djelovanja Oca Domovine, čiji je opus neraskidivo vezan uz hrvatski politički razvitak. Ta knjiga nesumnjivo pridonosi boljemu razumijevanju izgradnje moderne nacionalne individualnosti, koja se u hrvatskom slučaju neprestano sučeljavala s brojnim izazovima, pri čemu je upravo Starčevićeva misao odigrala bitnu ulogu u poučavanju o potrebi državne slobode”, rekao je znanstveni savjetnik u trajnom zvanju na Hrvatskome institutu za povijest dr. sc. Stjepan Matković.

Znanstveno djelo *Ante Starčević – Ideali slobode i prava* predstavlja inovativan pogled na Starčevićovu političku i filozofsku misao. Uz nove crtice za portret znamenitoga sabornika i filozofa, knjiga Pave Barišića iznosi na vidjelo aktualnost njegovih misli i državničkih poruka.

„Sretna je okolnost što se predstavljanje te knjige podudara s danom, mjesecom i godinom rođenja Ante Starčevića 25. svibnja 1823. (rođenog u Žitniku kraj Gospića). Doista nema ljepšeg dara čitateljskoj javnosti od monografije posvećene životu i radu jednog od najistaknutijih hrvatskih nacionalnih pregalaca druge polovice 19. stoljeća Ante Starčevića. Autor monografije Pavo Barišić, sveučilišni profesor na Fakultetu hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, kao da je predosjećao zajedno s izdavačem, da će s odlaskom hrvatske kune – novčanice od tisuću apoena s likom Ante Starčevića u svijesti hrvatskoga društva, pojedinca poglavito – nestati sjećanje na tog hrvatskoga velikana, pa su se pobrinuli da se to ne dogodi objelodanjivanjem ove knjige”, izjavio je profesor emeritus pri Fakultetu hrvatskih studija dr. sc. Alojz Jembrih te istaknuo da je riječ o dragocjenom prinosu hrvatskoj kulturi, političkoj povijesti i povijesti općenito.

Prema njegovim riječima, autor tog luksuzno opremljenog divot izdanja Pavo Barišić donosi zaokruženu sliku o životu i radu doktora filozofija Ante Starčevića, a tekst prate mnoge ilustracije i fotografije kojima se približuje vrijeme u kojem je Starčević djelovao te portreti osoba koje su s njim bile povezane.

Citirao je i dio predgovora u kojemu autor primjećuje kako „danas Starčevićovo djelo nije dostupno onoliko koliko takvu zagovorniku prava puka dolikuje, manje se spominje u javnosti. nije zastupljen ni u općoj naobrazbi koliko je zaslužio”. Podsjetio je na izreku hrvatskoga filologa, kroatiste Franje Fanceva (1882. – 1943.) da narodi samo onda dolično štiju svoje zaslužne sinove, kad znadu o njima svu istinu i predaju je mlađim pokoljenjima. „Mislim da se to može odnositi i na ovu monografiju Pave Barišća o Anti Starčeviću”, napomenuo je dr. sc. Jembrih.

„Domovinski je žar Ante Starčević naslijedio od svoga političkog oca, književnika, povjesničara i jezikoslovca Pavla Rittera Vitezovića koji je stvorio temeljnu skicu za borbu za Hrvatsku i hrvatski jezik kao član povjerenstva za razgraničenje Austro-Ugarske s Venecijom i Turskom. Sto i pedeset godina kasnije, Starčević je nadogrudio njegovu misao o državi i hrvatskom jeziku kao temelju identiteta. Toliko je puno napravio za Hrvatsku da je Školska knjiga, zbog svoje nacionalne i javne odgovornosti, objavila ovu monografiju u spomen na 200. godišnjicu njegova rođenja”, izjavio je predsjednik Upravnog odbora Školske knjige dr. sc. Ante Žužul.

„Starčević je prepoznao dvije mane hrvatskog naroda koje su, na žalost, i danas prisutne. Rekao je, naime, da Hrvati brzo povjeruju i još brže zaboravljaju. Danas smo svjedoci mnogih zaborava, pa i zaborava Starčevića. Zbog niza razloga, 2023. trebala je biti proglašena godinom Oca domovine Ante Starčevića, ali mnogi su ga zaboravili. Toliko nas je zadužio da bi svakih deset godina trebali imati godinu Ante Starčevića, da uđe u trajnu slavljeničku tradiciju hrvatskog naroda”, zaključio je dr. sc. Žužul.

Autor knjige prof. dr. sc. Pavo Barišić osvrnuo se na značenje dana državnosti i obilježavanje jubileja začetnikā republikā za učvršćenje identiteta, stabilnost i prosperitet političke zajednice. Izrazio je radost što Školska knjiga upravo na jubilarni rođendan iskazuje počast zatočniku hrvatskoga prava i državne samostalnosti.

„Legendarni zastupnik biran je u Hrvatski sabor osam puta u najduljem razdoblju od 1861. do 1896. te je za života prozvan Ocem Domovine. U uzvišenim idealima slobode i prava ostavio je dragocjen zalog za budućnost”, rekao je prof. dr. sc. Barišić. Usredotočio se na pojam slobode. „Sloboda je riječ koja se vjerojatno na najviše mjesta odjekuje u Starčevićim govorima i daje se pročitati u spisima. Tako se naziva i glasilo Stranke prava u kojemu je svakodnevno pisao uvodnike. Iz ljubavi prema slobodi ostavio je u naslijeđe veličanstven nacrt hrvatske Deklaracije o nezavisnosti“.

Sljedećim je riječima autor potkrijepio navedenu prisporodu: „Predstavke Riječke županije pisane su prema uzoru na američku Deklaraciju. Američke kolonije deklarirale su u njoj vlastito pravo na nezavisnost i suverenost, odričući britanskoj kruni podložnost kolonijalnoj vladavini. Starčević je u Predstavkama hrabro dokazivao hrvatskom kralju i austrijskom caru Franji Josipu I. pravo hrvatskoga naroda na samoodređenje i pozivao ga na poštivanje ugovornih obveza temeljem slobodno izražene volje naroda.“

Obrazložio je kako je prvi hrvatski predsjednik Franjo Tuđman visoko cijenio Starčevićevu političku filozofiju i ideale. Istaknuo je ideju pomirenja na kojoj je sagrađena vizija neovisne hrvatske republike koja se kao nit vodilja provlači kroz opus obojice.

Starčevićeve su ideje trajni putokaz prema kojem se može ravnati lijeva i desna strana političkog spektra, smatra autor knjige koja se može nabaviti u svim knjižarama i [webshopu](#) Školske knjige. Namijenjena je podjednako znanstvenicima istraživačima, studentima filozofije, prava, politologije, povijesti, sociologije i književnosti te svakom čitatelju koji njeguje zanimanje za navedena područja, a osobito za povijest hrvatske političke misli.